



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.015.01.2021

Daniel Zadworny
Wójt Gminy Dywity
ul. Olsztyńska 32
11-001 Dywity

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Dywity, ul. Olsztyńska 32, 11-001 Dywity ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Daniel Zadworny – Wójt, od 20 listopada 2018 r. Poprzednio w okresie od 26 listopada 2006 r. do 19 listopada 2018 r. Wójtem był Jacek Szydło.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego ² warunków realizacji zadań oświatowych. 2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ³ , wraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Leszek Żywucki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/112/2021 z 15 września 2021 r. (akta kontroli str.1-2)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach objętych kontrolą Wójt zapewnił odpowiednie warunki organizacyjne i finansowanie realizacji zadań oświatowych na terenie Gminy Dywity. Wójt wywiązywał się z obowiązku określonego w art. 11 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁶, ponieważ terminowo, tj. do 31 października każdego roku przedkładał Radzie Gminy Dywity⁷ informacje o stanie oświaty. Gmina w pełni realizowała obowiązki oświatowe, prowadząc cztery szkoły podstawowe oraz dwa gimnazja (do czasu ich likwidacji). Realizowała również ponadobowiązkowe zajęcia oświatowe związane z rozwojem dzieci. W Urzędzie prawidłowo weryfikowano i potwierdzano dane w Systemie Informacji Oświatowej⁸ wprowadzane przez dyrektorów szkół. Stwierdzono, że w przypadku niezakwalifikowania dzieci do przedszkoli w postępowaniu rekrutacyjnym, za każdym razem wskazywano miejsce realizacji wychowania przedszkolnego w niepublicznym przedszkolu działającym na terenie Gminy.

Na realizację zadań oświatowych przeznaczano całość środków otrzymanych z budżetu państwa oraz w pełni realizowano obowiązkowe zadania oświatowe. Zgodnie z przepisami określano wysokość dotacji przekazywanych niepublicznym placówkom oświatowym i nadzorowano ich wydatkowanie. W sprawozdaniach

¹ Dalej: Gmina lub Urząd Gminy.

² Dalej: j.s.t.

³ Tj. do 1 grudnia 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm., dalej: Prawo oświatowe.

⁷ Dalej: Rada lub Rada Gminy.

⁸ Dalej: SIO.

budżetowych przedstawiano dochody i wydatki na zdania oświatowe zgodne z ewidencją księgową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez Gminę warunków do realizacji zadań oświatowych

Opis stanu faktycznego

1. W Gminie Dywity nie opracowywano wieloletnich planów dotyczących realizacji zadań oświatowych oraz nie powołano rady oświatowej. W wyjaśnieniach Wójt oraz Przewodniczący Rady podali, że nie opracowano takich planów oraz nie powołano rady oświatowej, ponieważ Gmina Dywity prowadzi niewielką liczbę placówek oświatowych. W ich ocenie nie było potrzeby opracowywania ww. dokumentów i powoływania takiego organu.

(akta kontroli str.3-8)

2. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z wymogiem określonym w art. 11 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe, Wójt terminowo¹⁰ przekazał Radzie pięć¹¹ informacji o stanie realizacji zadań oświatowych. Stosownie do zapisów art. 11 ust. 7 pkt. 1 i 2 ustawy Prawo oświatowe, obejmowały one m.in. dane dotyczące wyników egzaminu gimnazjalisty¹² oraz ósmoklasisty¹³, a także o podejmowanych działaniach nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi¹⁴. Informowano również, że ostatnia ewaluacja zewnętrzna została przeprowadzona w roku szkolnym 2014/2015.

(akta kontroli str.3-4, 9-54)

3. Wg stanu na 30 września 2021 r., w ramach realizacji zadań własnych, Gmina prowadziła osiem placówek oświatowych, w tym cztery szkoły podstawowe (w Bukwałdzie, Dywitach, Tuławkach z filią we Frączkach i w Spręcowie) oraz cztery przedszkola (w Kieźlinach, Słupach oraz dwa w Dywitach), czym spełniała wymóg określony w art. 11 ust. 2 pkt 1 Prawa oświatowego.

W badanym okresie Rada Gminy czterema¹⁵ uchwałami z dnia 17 października 2021 r. przekształciła w ośmioletnie szkoły podstawowe – dwa Zespoły Szkół¹⁶ w Dywitach oraz Tuławkach, a także dwie sześcioletnie szkoły podstawowe w Bukwałdzie i Spręcowie. Innych przekształceń nie przeprowadzano.

(akta kontroli str.3-4, 55-60)

4. W analizowanym okresie w Gminie nie realizowano dodatkowych zadań oświatowych (niebędących zadaniami własnymi), gdyż jak podał Wójt nie wystąpiła taka potrzeba.

(akta kontroli str.3-8)

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Tj. do 31 października każdego z analizowanych lat.

¹¹ Za rok szkolny 2016/2017 – 31 października 2017 r., 2017/2018 – 31 października 2018 r., 2018/2019 – 29 października 2019 r., 2019/2020 – 30 października 2020 r., 2020/2021 – 29 października 2021 r.

¹² Do roku szkolnego 2017/2018.

¹³ Od roku szkolnym 2018/2019.

¹⁴ Wskazywano liczbę uczniów w szkołach, uczestniczących w zajęciach rewalidacyjnych, dydaktyczno – wychowawczych i specjalistycznych.

¹⁵ Nr XXXIII/242/17, XXXIII/243/17, XXXIII/244/17, XXXIII/245/17.

¹⁶ W skład Zespołu Szkół w Dywitach wchodziło gimnazjum oraz sześcioletnia szkoła podstawowa. Natomiast w skład Zespołu Szkół w Tuławkach wchodziło gimnazjum oraz sześcioletnia szkoła podstawowa, której podporządkowana była filia we Frączkach.

5. Gmina była organem rejestrującym dla czterech placówek, w tym Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Słupach oraz trzech przedszkoli: Niepublicznego Przedszkola „Mali Odkrywcy w Różnowie, Niepublicznego Przedszkola Integracyjnego „Akademia Malucha” w Spręcowie oraz Niepublicznego Przedszkola „Akademia Malucha” w Dywitach.

(akta kontroli str.61)

6. W okresie objętym kontrolą, średnia liczba uczniów¹⁷ w szkołach podstawowych dla których Gmina była organem prowadzącym wskazywała tendencję rosnącą i wynosiła: 772 w 2017 r., 893 w 2018 r., 1 002 w 2019 r. i 1 003 w 2020 r. oraz 1 030 w 2021 r. (30 września). Natomiast średnia liczba uczniów przypadających na oddział w szkołach podstawowych była na zbliżonym poziomie i kształtowała się następująco: 15 w 2017 r., 16 w 2018 r. i 2019 r., 17 w 2020 r. oraz 17 w 2021 r. (30 września).

W prowadzonych gimnazjach liczba ta wskazywała tendencję malejącą i wynosiła: 221 w 2017 r., 131 w 2018 r. i 35 w 2019 r. Natomiast średnia liczba uczniów przypadających na oddział w gimnazjach utrzymywała się na stabilnym poziomie i wyniosła: 20 w 2017 r., 19 w 2018 r., 18 w 2019 r. Wynikało to z redukcji liczby oddziałów w gimnazjach w związku ze spadkiem średniej liczby uczniów na skutek reformy szkolnictwa. W 2017 r. średnio funkcjonowało 11 oddziałów w gimnazjach, a w 2018 r. funkcjonowało siedem. Natomiast w 2019 r. funkcjonowały dwa oddziały (do 31 sierpnia).

(akta kontroli str.62-64)

7. W analizowanym okresie średnia liczba zatrudnionych nauczycieli¹⁸ ulegała nieznacznym wahaniom i kształtowała się następująco:

- w 2017 r. – 110, w tym pięciu stażystów, 17 kontraktowych, 19 mianowanych, 69 dyplomowanych,
- w 2018 r. – 114 i odpowiednio: 8, 18, 19 i 69,
- w 2019 r. – 115 i odpowiednio: 7, 18, 17, 73,
- w 2020 r. – 115 i odpowiednio: 8, 18, 15, 74,
- w 2021 r. (30 września) – 117 i odpowiednio 8, 20, 15, 74.

W latach 2017 – 2021 (30 września) na jednego nauczyciela przypadało dziewięciu uczniów.

(akta kontroli str.64-66)

8. W wyjaśnieniach Wójt podał, że szkoły podstawowe, dla których Gmina była organem prowadzącym, zgłaszały potrzeby uzupełnienia braków nauczycieli przede wszystkim przedmiotów ścisłych – fizyki i chemii. Przyczyną powyższego stanu, było małe zainteresowanie podjęciem pracy w szkole przez nauczycieli tych przedmiotów, m.in. ze względu na nieatrakcyjne warunki pracy wynikające z niewielkiego pensum. Dyrektorzy szkół radzili sobie z tym problemem m.in. za pośrednictwem nauczycieli sąsiednich szkół, dla których Gmina była organem prowadzącym.

(akta kontroli str.5-8)

9. Gmina nie dysponowała danymi dotyczącymi stanu osobowego nauczycieli w poszczególnych szkołach z terenu Gminy Dywity, wg stanu na dzień 30 września 2020 r. W wyjaśnieniach Wójt podał, że Gmina nie dysponuje takimi danymi, ponieważ nie jest możliwe wygenerowanie tego pliku za pośrednictwem systemu informatycznego SIO.

¹⁷ Do średniej nie włączano liczby dzieci w przedszkolach.

¹⁸ W przeliczeniu na pełny etat.

Gmina, stosownie do wymogów określonych w art. 50 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej¹⁹, wypełniała obowiązek w zakresie weryfikacji i potwierdzenia danych zgromadzonych w SIO dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli. Z przeprowadzonego w trakcie kontroli porównania próby danych otrzymanych bezpośrednio z prowadzonych przez Gminę czterech szkół z danymi zgromadzonymi w SIO wynikało, że nie wystąpiły różnice w wprowadzonych danych dotyczących liczby uczniów²⁰ oraz liczby nauczycieli²¹. Dane dotyczące liczby uczniów i nauczycieli wprowadzane były w terminach określonych w ustawie o SIO, tj. wg stanu na dzień 30 września i potwierdzane²² w terminie 30 dni od dnia udostępnienia ich w SIO.

(akta kontroli str.5-8, 67-97)

10. W analizowanym okresie w czterech publicznych szkołach i placówkach samorządowych prowadzono osiem rodzajów dodatkowych zajęć edukacyjnych finansowanych z subwencji oświatowej oraz ze środków własnych Gminy. Była to gimnastyka korekcyjna, reedukacja, logopedia, zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się, zajęcia socjoterapeutyczne, świetlicowe, koła zainteresowań²³, szkolne koła sportowe²⁴. Średnio, najwięcej godzin przeznaczono na zajęcia świetlicowe – 246 godzin w 2021 r. (30 września). Najmniej na zajęcia z gimnastyki korekcyjnej – 1 godzina w 2020 r. Średnio, najwięcej dzieci uczestniczyło w kołach zainteresowań – 780 uczniów w 2018 r. Najmniej na zajęciach z gimnastyki korekcyjnej w 2020 r. Ponadto ze środków własnych finansowano zajęcia taneczne, teatralne, sportowe oraz funkcjonowanie orkiestry. Średnio najwięcej godzin na te zajęcia przeznaczono w 2018 r. i 2019 r. – po cztery, najmniej w 2017 r. – jedna godzina. W 2020 r. i 2021 r. (30 września) nie prowadzono takich zajęć. W wyjaśnieniach Wójt podał, że spowodowane to było stanem pandemii koronawirusa i niepewnością realizacji zajęć szkolnych.

(akta kontroli str.98-104)

11. Do egzaminów przeprowadzanych po ósmej klasie szkoły podstawowej w roku szkolnym 2018/2019 przystąpiło 96 uczniów, w roku szkolnym 2019/2020 – 106, a roku szkolnym 2020/2021 – 109 uczniów.

Wyniki sprawdzianów przeprowadzanych po ósmej klasie szkoły podstawowej przedstawiały się następująco w poszczególnych latach szkolnych:

- 2018/2019 – 48 uczniów, którzy otrzymali wynik w przedziale 99%-50%, 48 w przedziale poniżej 50%,
- 2019/2020 – odpowiednio 70 i 36,
- 2020/2021 – 75 i 34.

Średnio 66% wszystkich zdających egzamin uzyskało wynik powyżej 50%. Wyniki egzaminu ósmoklasisty były przedmiotem posiedzeń Komisji Edukacji i Społecznej Rady Gminy Dywity.

(akta kontroli str.5-8, 103-105)

12. W okresie objętym kontrolą wśród uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Dywity było 11 finalistów i dwóch laureatów olimpiad naukowych, m.in. z matematyki, biologii, języka angielskiego, historii oraz języka polskiego, których organizatorem było Kuratorium Oświaty w Olsztynie. Nagrodami uzyskanymi przez uczestników były: zwolnienia z egzaminów z danego przedmiotu oraz dostęp

¹⁹ Dz.U. z 2021 r. poz. 584, ze zm., dalej ustawa o SIO.

²⁰ Wskazanych na 30 września 2018 r.

²¹ W przeliczeniu na pełny etat.

²² Po uprzedniej weryfikacji m.in. w oparciu o otrzymane arkusze organizacyjne szkół.

²³ Przykładowo polonistyczne, matematyczne i chemiczne.

²⁴ Przykładowo piłka nożna, ręczna, siatkowa.

do wybranej szkoły średniej (dwóch uczniów), otrzymanie dodatkowych punktów do rekrutacji do szkół średnich (11 uczniów).

(akta kontroli str.62, 103-104)

13. W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęła jedna skarga (17 grudnia 2020 r.) dotycząca funkcjonowania Przedszkola Samorządowego nr 1 w Dywitach. Skarżąca zarzuciła w niej, że w przedszkolu nie były respektowane zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego²⁵, ponieważ niezwłocznie nie odizolowano chorego pracownika, w wyniku czego doszło do zakażenia dzieci na dużą skalę. Skargę do rozpoznania tego samego dnia przekazano Radzie Gminy, która po zbadaniu sprawy uznała skargę za niezasadną. W uchwale nr XXIV/229/21 z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie rozpatrzenia przedmiotowej skargi stwierdzono, że nie potwierdziły się zarzuty kierowane wobec Dyrektora ww. przedszkola, bowiem procedury wskazane przez GIS zostały wprowadzone²⁶.

(akta kontroli str.105-114)

14.1. Wg wyjaśnień Wójta, Gmina musiała wypełnić dodatkowe obowiązki jakie zostały na nią nałożone w zakresie zadań oświatowych. Związane one były ze zmianą struktury szkolnictwa w Polsce w 2017 r., tj. wygaszeniem gimnazjów i wprowadzeniem ośmioletniej szkoły podstawowej. Zmiany te wiązały się z koniecznością utworzenia nowych klas VII i VIII w byłych szkołach sześcioklasowych oraz zatrudnienia dodatkowych nauczycieli uczących przedmiotów w klasach VII i VIII, a także koniecznością dostosowania infrastruktury do zwiększonej liczby uczniów i ich potrzeb. Ponieważ gimnazja wchodziły w skład zespołów szkół, Gmina nie poniosła na reorganizację wydatków ze środków własnych. Zmiany związane z reorganizacją zostały sfinansowane ze środków subwencji oświatowej.

(akta kontroli str.5-8)

14.2. Jako główne czynniki wpływające na zwiększenie wydatków na zadania oświatowe sfinansowanych ze środków własnych Gminy, Wójt wskazał m.in.:

- niską kwotę części oświatowej subwencji ogólnej,
- wzrost kosztów wychowania przedszkolnego w przedszkolach samorządowych,
- zwiększenie kwoty dotacji przekazywanych na dzieci w przedszkolach niepublicznych funkcjonujących na terenie Gminy,
- zwiększenie godzin opieki świetlicowej ze względu na potrzeby rodzin aktywnych zawodowo,
- zwiększające się koszty prowadzenia stołówek,
- zwiększenie kosztów przeznaczanych na dowóz dzieci do szkół,
- wzrost kosztów utrzymania bieżącego szkół i placówek oświatowych,
- remonty i inwestycje,
- wzrost wydatków na wynagrodzenia nauczycieli i pracowników obsługi administracyjnej szkół i przedszkoli samorządowych.

(akta kontroli str.5-8)

14.3. W wyjaśnieniach Wójt podał, że Gmina otrzymała rządową pomoc rzeczową, która była przekazana bezpośrednio do szkół i placówek oświatowych, a dotyczyła sytuacji związanej z pandemią COVID-19. W latach 2020 – 2021

²⁵ Dalej: GIS.

²⁶ M.in. przedszkole było nieczynne w dniach 7-8 listopada 2020 r., 9 listopada chora pracownica nie stawiała się do pracy, a 10 listopada Dyrektor Przedszkola poinformował Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie o pozytywnym wyniku testu. Następnie Dyrektor sporządził listę osób, które miały kontakt z osobą zakażoną oraz podała datę ostatniego kontaktu: 6 listopada 2020 r.

(30 września) szkoły i placówki oświatowe z terenu Gminy otrzymały m.in.: maseczki medyczne, płyny do dezynfekcji powierzchni, płyny do dezynfekcji rąk i termometry bezdotykowe.

(akta kontroli str.5-8)

14.4. W wyjaśnieniach Wójt wskazał, że w szkołach i w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę nie było przypadków zwalniania nauczycieli oraz obniżania pensum godzin nauczycieli w związku z pandemią COVID-19.

(akta kontroli str.5-8)

14.5. Wg wyjaśnień Wójta, w czasie nauki zdalnej spowodowanej COVID-19, monitorowano problem wyłączenia cyfrowego uczniów. W tym celu m.in. zwrócono się do dyrektorów szkół i placówek oświatowych z prośbą o zdiagnozowanie potrzeb uczniów w zakresie dostępu do sprzętu niezbędnego do realizacji kształcenia na odległość. W kwietniu 2020 r. Gmina złożyła wniosek w ramach projektu „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”, po rozpatrzeniu którego otrzymała 69,9 tys. zł na zakup 41 laptopów i dwóch tabletów. W maju 2020 r. Gmina złożyła wniosek w ramach projektu „Zdalna Szkoła plus – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”, po którego pozytywnym rozpatrzeniu otrzymała 54,3 tys. zł na zakup 29 laptopów i trzech par słuchawek oraz jednej kamery internetowej. Ponadto wydatkowano środki własne w kwocie 60,2 tys. zł na dostosowanie szkół do nauki zdalnej i hybrydowej, w tym na infrastrukturę informatyczną (m.in. okablowanie i serwery).

(akta kontroli str.5-8)

14.6. W wyjaśnieniach Wójt wskazał, że przy realizacji zadań oświatowych w Gminie występowały problemy z brakiem nauczycieli przedmiotów ścisłych. Zjawisko łączenia klas o podobnych rocznikach występowało sporadycznie w małych szkołach wiejskich z niewielką liczbą uczniów. Poza tym w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę nie występowały braki w kadrze pracowników administracji i obsługi.

(akta kontroli str.5-8)

15. W wyjaśnieniach Wójt podał, że w latach 2017 – 2021 (30 września) 178 dzieci w wieku przedszkolnym nie zostało zakwalifikowanych w postępowaniu rekrutacyjnym do przedszkoli. W celu rozwiązania tego problemu Gmina za każdym razem wskazywała miejsce realizacji wychowania przedszkolnego w niepublicznym przedszkolu działającym na terenie Gminy.

(akta kontroli str.5-8, 115)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Skarga, która wpłynęła do Urzędu w dniu 17 grudnia 2020 r. została rozpoznana przez Radę Gminy w Dywitach w dniu 25 stycznia 2021 r., było to niezgodne z art. 237 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁷, wg którego powinna być rozpoznana w ciągu miesiąca. W wyjaśnieniach Przewodniczący Rady podał, że spowodowane to było wyznaczeniem pierwszej sesji Rady Gminy w Dywitach na dzień 25 stycznia 2021 r. w związku z sytuacją epidemiczną panującą w kraju.

(akta kontroli str.115-116)

²⁷ J.t. Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

W latach objętych kontrolą Wójt zapewnił odpowiednie warunki organizacyjne do realizacji zadań oświatowych na terenie Gminy Dywity. Wywiązywał się też z obowiązku określonego w art. 11 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe, tj. przedkładania Radzie informacji o stanie oświaty w Gminie we właściwym terminie, tj. przed 31 października każdego roku. Ustalono, że Gmina w pełni realizowała obowiązki oświatowe, prowadząc cztery szkoły podstawowe oraz dwa gimnazja (do czasu ich likwidacji). Realizowała również ponadobowiązkowe zajęcia oświatowe związane z rozwojem dzieci. Ustalono również, że prawidłowo weryfikowano dane w SIO wprowadzane przez dyrektorów szkół. Natomiast w przypadku niezakwalifikowania dzieci do przedszkoli w postępowaniu rekrutacyjnym, za każdym razem wskazywano miejsce realizacji wychowania przedszkolnego w niepublicznym przedszkolu działającym na terenie Gminy.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Finansowanie zadań oświatowych

1. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą w uchwałach budżetowych Gminy były ujęte dochody z części oświatowej subwencji ogólnej w wysokościach odpowiadających kwotom wskazanym w informacjach²⁸ otrzymanych od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W 2017 r. była to kwota: 9 405,40 tys. zł, w 2018 r. – 9 811,54 tys. zł, w 2019 r., 10 910,47 tys. zł, w 2020 r. – 11 702,87 tys. zł, a w 2021 r. – 12 480,30 tys. zł.

(akta kontroli str.117-119)

2. Zaplanowane w latach 2017-2021 dochody Gminy na zadania oświatowe wynosiły: 11 104,39 tys. zł w 2017 r., 10 845,99 tys. zł w 2018 r., 11 960,78 tys. zł w 2019 r., 13 856,86 tys. zł w 2020 r. oraz 13 626,96 tys. zł w 2021 r. Wykonanie dochodów natomiast wyniosło odpowiednio: 11 082,01 tys. zł (tj. 99,8% planowanych), 10 705,66 tys. zł (98,7%), 11 948,33 tys. zł (99,9%), 13 939,80 tys. zł (100,60%) oraz 11 131,56 tys. zł (81,69%). Dochody w badanych latach pochodziły z części oświatowej subwencji ogólnej wraz z rezerwą, dotacji z budżetu państwa oraz z innych źródeł (np. darowizn, z Unii Europejskiej).

Zrealizowane dochody w poszczególnych źródłach wynosiły w przypadku:

- części oświatowej subwencji ogólnej: 9 405,40 tys. zł w 2017 r., 9 811,54 tys. zł w 2018 r., 11 145,78 tys. zł w 2019 r., 11 764,37 tys. zł w 2020 r. oraz 10 560,25 tys. zł do 30 września 2021 r.,
- rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej: 16,70 tys. zł w 2019 r., 72,77 tys. zł w 2020 r. oraz 23,24 tys. zł. do 30 września 2021 r.,
- dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe: 1 613,38 tys. zł w 2017 r., 522,04 tys. zł w 2018 r., 593,49 tys. zł w 2019 r., 590,38 tys. zł w 2020 r. oraz 548,06 tys. zł do 30 września 2021 r.,
- środków z innych źródeł na zadania oświatowe: 63,23 tys. zł w 2017 r., 372,08 tys. zł w 2018 r., 192,35 tys. zł w 2019 r. oraz 1 512,28 tys. zł w 2020 r.²⁹

Udział dochodów na zadania oświatowe w dochodach ogółem Gminy wynosił: 20,05% w 2017 r., 17,95% w 2018 r., 16,41% w 2019 r., 17,18% w 2020 r. oraz 18,0% w 2021 r. (30 września). Dochody z tytułu subwencji wraz z rezerwą przeznaczone na zadania oświatowe stanowiły w dochodach ogółem: 17,01% w 2017 r., 16,45% w 2018 r., 15,33% w 2019 r., 14,59% w 2020 r. oraz 17,12% w 2021 r. (30 września). Dochody z dotacji z budżetu państwa stanowiły natomiast

²⁸ Według projektu ustawy budżetowej.

²⁹ Do 30 września 2021 r. Gmina nie otrzymała środków z innych źródeł.

2,92% dochodów ogółem Gminy w 2017 r., 0,88% w 2018 r., 0,82% w 2019 r., 0,73% w 2020 r. oraz 0,89% w 2021 r. (30 września). Udział dochodów z innych źródeł przeznaczonych na zadania oświatowe w dochodach ogółem Gminy wynosił: 0,11% w 2017 r., 0,62% w 2018 r., 0,26% w 2019 r., 1,86% w 2020 r.

(akta kontroli str.118-120)

3. W analizowanym okresie nie wystąpiła konieczność zwrotu subwencji oświatowej przez Gminę, z związku z otrzymaniem jej w kwocie wyższej od należnej.

(akta kontroli str.118-119)

4.1. W latach 2017-2020 wydatki ogółem Gminy wzrosły o ok. 20 000 tys. zł (wzrost o 26,5%), tj. z 55 679,43 tys. zł w 2017 r. do 75 407,63 tys. zł w 2020 r. Wydatki na zadania oświatowe kształtowały się następująco: 20 565,82 tys. zł w 2017 r., 20 304,53 tys. zł w 2018 r., 19 946,95 tys. zł w 2019 r., 20 496,07 tys. zł w 2020 r., oraz 16 606,58 tys. zł do 30 września 2021 r. Wydatki na zadania oświatowe wg klasyfikacji budżetowej były następujące:

- W dziale 801 Oświata i wychowanie kształtowały się na poziomie: 20 080,05 tys. zł w 2017 r., 19 764,18 tys. zł w 2018 r., 19 475,32 tys. zł w 2019 r., 19 914,19 tys. zł w 2020 r. oraz 16 145,97 tys. zł do 30 września 2021 r. Największą grupę wśród tych wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi i wynosiły one 9 818,06 tys. zł w 2017 r., 11 063,91 tys. zł w 2018 r., 12 468,89 tys. zł w 2019 r. oraz 13 434,53 tys. zł w 2020 r. oraz 10 752,07 tys. zł do 30 września 2021 r.,
- W dziale 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, kształtowały się na poziomie: 485,76 tys. zł w 2017 r., 540,35 tys. zł w 2018 r., 471,63 tys. zł w 2019 r. oraz 581,88 tys. zł w 2020 r. Największą grupę wśród tych wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi i wynosiły one odpowiednio: 287,82 tys. zł w 2017, 334,39 tys. zł w 2018 r., 273,68 tys. zł w 2019 r. oraz 420,21 tys. zł w 2020 r. oraz 316,52 tys. zł do 30 września 2021r.

Środki z subwencji oświatowej zostały przeznaczone na zadania oświatowe.

(akta kontroli str.121-123, 161)

4.2. W okresie objętym kontrolą, na podstawie złożonych wniosków, Gmina otrzymała środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, w następujących kwotach: 16,70 tys. zł w 2019 r., 72,77 tys. zł w 2020 r. oraz 23,24 tys. zł w 2021 r. (30 września). Środki zostały w 100% przeznaczone na zadania oświatowe. Środki z rezerwy części oświatowej zostały przeznaczone w latach 2019 – 2020 na zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia do pracowni matematyczno – przyrodniczych w dwóch szkołach (Bukwałdzie i Spręcowie). Natomiast w 2020 r. środki zostały przeznaczone na sfinansowanie zajęć wspomagających uczniów we wszystkich szkołach z terenu Gminy.

(akta kontroli str.122-146)

4.3. Gmina otrzymała dotacje pochodzące z budżetu państwa w kwocie 1 631,30 tys. zł w 2017 r., (z czego wydatkowano 1 613,38 tys. zł, tj. 98,9%), 529,26 tys. zł w 2018 r. (wydatkowano 522,04 tys. zł – 98,6%), 597,48 tys. zł w 2019 r. (593,49 tys. zł – 99,3%), 594,77 tys. zł w 2020 r. (590,38 tys. zł – 99,3%) oraz 1 123,42 tys. zł do 30 września 2021 r. (548,06 tys. zł – 48,8%).

Szczegółową analizą objęto dokumentację dotyczącą pięciu dotacji z budżetu państwa na sfinansowanie w latach 2017-2021 zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych.

W wyniku analizy ustalono, że:

- W każdym roku, do 15 września, w oparciu o przedłożone zapotrzebowania Gmina składała wnioski do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego za pośrednictwem Kuratora Oświaty. Do wniosków tych składano aktualizacje.
- Środki otrzymano w następujących kwotach: 138,12 tys. zł w 2017 r., 121,14 zł w 2018 r., 90,33 tys. zł w 2019 r., 112,52 zł w 2020 r., 142, 64 tys. zł w 2021 r. (30 września).
- Środki zostały przeznaczone na zakup podręczników (w tym 1% na koszty obsługi zadania) w następujących kwotach: 136,13 tys. zł w 2017 r., 113,92 tys. zł w 2018 r., 86,35 tys. zł w 2019 r., 108,61 tys. zł w 2020 r., 134,93 tys. zł w 2021 r. (do 30 września).
- Niewykorzystane środki zostały terminowo zwrócone na konto Urzędu Wojewódzkiego w następujących kwotach: 1,98 tys. zł w 2017 r., 7,22 tys. zł w 2018 r., 3,99 tys. zł w 2019 r., 3,91 tys. zł w 2020 r.
- W każdym roku Gmina otrzymywała ze szkół rozliczenie dotyczące zakupionych podręczników, które po weryfikacji przedkładała Wojewodzie.
- Z analizy rozliczenia otrzymanych środków wynika, że rozdysponowano je zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str.147-160)

4.4. W badanym okresie Gmina nie zawierała porozumień w zakresie realizacji zadań oświatowych i nie otrzymywała na ten cel środków finansowych.

(akta kontroli str.122-123)

4.5. W latach 2017-2020 Gmina planowała środki pochodzące z innych źródeł (m. in. z funduszy europejskich) w kwocie 67,68 tys. zł w 2017 r. (z czego wydatkowano 63,23 tys. zł, tj. 93,4%), 505,19 tys. zł w 2018 r. (wydatkowano 372,08 tys. zł – 73,7%), 200,82 tys. zł w 2019 r. (192,35 tys. zł – 95,8%), 1 424,95 tys. zł w 2020 r. (1 512,28 tys. zł – 106,1%). W 2021 r. Gmina nie otrzymała środków z innych źródeł. Największe kwoty środków z innych źródeł Gmina otrzymała na realizację następujących zadań:

- „Rozbudowa Sali gimnastycznej wraz z niezbędną infrastrukturą oraz zapleczem sanitarno-szatniowym w istniejącej szkole w Dywitach” – 759,13 tys. zł,
- „Innowacyjna SP Spręcowo – kreatywni uczniowie” – 394,71 tys. zł.,
- „Edukacją rządzi motywacją” – 218,66 tys. zł.

W wyjaśnieniach Wójt podał, że w 2019 r. Gmina otrzymała mniej środków z tytułu dotacji z innych źródeł, dlatego wystąpiło mniejsze ich wydatkowanie od zakładanego (73,7%). Natomiast w 2020 r. wystąpiła sytuacja odwrotna, ponieważ Gmina otrzymała więcej środków od zakładanych (np. na rozbudowę sali gimnastycznej, zdalna szkoła i zdalna szkoła+) i ich wykonanie wyniosło o 6,1% więcej niż zakładano. Nieotrzymanie dotacji z innych źródeł spowodowane było zakończeniem niektórych programów unijnych, z których pozyskiwano środki (np. na rozbudowę sali gimnastycznej, zdalna szkoła i zdalna szkoła+, itp.).

Szczegółową analizą objęto otrzymaną dotację w ramach projektu pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” oraz darowiznę na realizację zadania pn. „ORLEN – DAR SERCA”.

- W wyniku analizy dotacji ustalono, że:
 - W oparciu o przedłożone zapotrzebowania szkół, dla których Gmina była organem prowadzącym, 2 kwietnia 2020 r. złożono wniosek o przyznanie grantu do Centrum Projektów Polska Cyfrowa, który został zaakceptowany 7 kwietnia 2020 r.
 - W dniu 20 kwietnia 2020 r. zawarta została umowa o powierzenie grantu nr 528/2020 pomiędzy Centrum Projektów Polska Cyfrowa a Gminą Dywity. W wyniku złożonego wniosku i zawartej umowy Gmina otrzymała środki w kwocie 69,90 tys. zł, które zostały przeznaczone na zakup 41 laptopów i dwóch tabletów.
- W wyniku analizy darowizny ustalono, że:
 - W dniu 8 września 2019 r. Szkoła Podstawowa w Tuławkach wystąpiła do Fundacji „ORLEN – DAR SERCA” z wnioskiem o przyznanie grantu na realizację projektu „Szlakiem natury Warmii i Mazur” w ramach ogłoszonego przez Fundację konkursu grantowego „Moje miejsce na Ziemi”.
 - W dniu 1 października 2019 r. została zawarta umowa darowizny nr MMNZ/2019/54 pomiędzy Fundacją „ORLEN – DAR SERCA”, a Szkołą Podstawową w Tuławkach, na podstawie której szkoła otrzymała środki w kwocie 10 tys. zł.
 - Środki w łącznej kwocie 10 tys. zł zostały przeznaczone m.in. na: zakup pomocy dydaktycznych (mikroskopów, laptopa, drukarki, gier edukacyjnych), nagród dla dzieci za udział w konkursach (plastycznym, fotograficznym i ekologicznym), biletów wstępu do Arboretum, Muzeum Przyrody wraz z usługą przewodnika, wydruk ulotek i plakatów promujących projekt, wynagrodzenie za prowadzenie warsztatów z edukacji ekologicznej i regionalnej.
 - Z analizy dokumentacji wynika, że przekazane w ramach umowy środki finansowe rozdysponowane zostały w całości zgodnie z umową.

(akta kontroli str.120, 160-200)

4.6. Na realizację zadań oświatowych, Gmina przeznaczyła w analizowanym okresie środki własne w kwocie 39 112,61 tys. zł, w tym 9 483,81 tys. zł w 2017 r., 9 598,87 tys. zł w 2018 r., 7 998,63 tys. zł w 2019 r., 6 556,27 tys. zł w 2020 r. oraz 5 475,03 tys. zł w 2021 r. (do 30 września). Środki te zostały przeznaczone na zadania inwestycyjne w kwocie 7 602,7 tys. zł oraz na wydatki bieżące z obszaru oświaty i edukacji w kwocie 31 509,91 tys. zł.

W okresie objętym kontrolą największe kwotowo wydatki majątkowe poniesiono na realizację następujących inwestycji: „Rozbudowa Zespołu Szkół w Dywitach o przedszkole i szkołę oraz budowa obserwatorium astronomicznego w Zespole Szkół w Dywitach”³⁰ – 7 969,8 tys. zł oraz „Rozbudowa sali gimnastycznej wraz z niezbędną infrastrukturą oraz zapleczem sanitarno-szatniowym” w szkole w Dywitach”³¹, na którą w 2018 r. przeznaczono kwotę 1 543,5 tys. zł.

Największe kwotowo wydatki bieżące poniesiono na utworzenie i utrzymanie stołówek szkolnych i przedszkolnych – łącznie 3 464,6 tys. zł³², a także na dowóz uczniów i dzieci przedszkolnych do placówek oświatowych, na które wydatkowano

³⁰ Dalej rozbudowa Szkoły w Dywitach.

³¹ Dalej: rozbudowa Sali gimnastycznej w Szkole w Dywitach.

³² W tym: 437,4 tys. zł w 2017 r., 557,2 tys. zł w 2018 r., 767,6 tys. zł w 2019 r., 908,9 tys. zł w 2020 r. i 793,5 tys. zł w 2021 r. (30 września).

kwotę 3 408,4 tys. zł³³. Gmina nie dofinansowywała ze środków własnych wynagrodzeń dla nauczycieli.

(akta kontroli str.161, 201-205)

5. Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wyniosły:

- 8 035,38 tys. zł w 2017 r., z czego w przypadku nauczycieli stażystów wynosiły one 236,35 tys. zł, w przypadku nauczycieli kontraktowych wynosiły 1 008,09 tys. zł, nauczycieli mianowanych – 1 382,23 tys. zł, dyplomowanych – 5 408,71 tys. zł,
- 8 875,51 tys. zł w 2018 r., z czego stażyści – 463,61 tys. zł, kontraktowi – 1 113,50 tys. zł, mianowani – 1 430,51 tys. zł, dyplomowani 5 867,89 tys. zł,
- 9 773,90 tys. zł w 2019 r., stażyści – 531,55 tys. zł, kontraktowi – 1 148,32 tys. zł, mianowani – 1 626,45 tys. zł, dyplomowani 6 467,58 tys. zł,
- 10 666,12 tys. zł w 2020 r., stażyści – 421,96 tys. zł, kontraktowi – 1 304,38 tys. zł, mianowani – 1 594,10 tys. zł, dyplomowani 7 345,68 tys. zł,
- 12 839,77 tys. zł według stanu na dzień 30 września 2021 r., stażyści – 650,81 tys. zł, kontraktowi – 1 395,99 tys. zł, mianowani – 2 067,82 tys. zł, dyplomowani 8 725,15 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat z uwzględnieniem stopnia awansu zawodowego nauczycieli w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wynosiły w:

- 2017 r. w przypadku nauczyciela stażysty – 38,94 tys. zł, nauczycieli kontraktowych – 45,91 tys. zł, mianowanych – 55,31 tys. zł oraz dyplomowanych – 72,13 tys. zł,
- 2018 r., stażyści – 40,92 tys. zł, kontraktowi – 52,43 tys. zł, mianowani – 61,32 tys. zł oraz dyplomowani – 79,19 tys. zł,
- 2019 r., stażyści – 44,15 tys. zł, kontraktowi – 54,04 tys. zł, mianowani – 62,17 tys. zł oraz dyplomowani – 82,77 tys. zł,
- 2020 r., stażyści – 48,84 tys. zł, kontraktowi – 58,02 tys. zł, mianowani – 67,89 tys. zł oraz dyplomowani – 90,05 tys. zł,
- 2021 r. (30 września), stażyści – 49,79 tys. zł, kontraktowi – 58,34 tys. zł, mianowani – 72,91 tys. zł oraz dyplomowani – 91,86 tys. zł.

(akta kontroli str.207-209)

6. Gmina zaplanowała wydatki na doskonalenie i szkolenie nauczycieli, które kształtowało się od 0,8%³⁴ do 1%³⁵ planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, było to zgodne z art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karty Nauczyciela³⁶.

Wysokość ww. środków według planu po zmianach wynosiła: 56 tys. zł w 2017 r., 68,88 tys. zł w 2018 r., 74,70 tys. zł w 2019 r., 75,40 tys. zł w 2020 r. oraz 78,50 tys. zł w 2021 r. Wykonanie zaś wyniosło: 35,01 tys. zł (62,5% planu) w 2017 r., 37,80 tys. zł (54,9%) w 2018 r., 41,43 tys. zł (55,5%) w 2019 r., 39,54 tys. zł (52,4%) w 2020 r. oraz 32,72 tys. zł (41,7%) według stanu na dzień 30 września 2021 r.

³³ W tym: 724,8 tys. zł w 2017 r., 897,3 tys. zł w 2018 r., 1 020,7 tys. zł w 2019 r., 428,9 tys. zł w 2020 r. i 336,7 tys. zł w 2021 r. (30 września).

³⁴ W latach 2020 – 2021.

³⁵ W latach 2017 – 2019.

³⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, dalej: Karta Nauczyciela.

W wyjaśnieniach Wójt podał, że doskonalenie nauczycieli w latach 2017-2019 było realizowane w sposób adekwatny do potrzeb danej placówki oświatowej i nie było potrzeby wykorzystania 100% zaplanowanych na ten cel środków. Natomiast przyczyną niskiego wykonania planu w 2020 r. było ograniczenie uczestnictwa w szkoleniach z uwagi na pandemię COVID-19.

(akta kontroli str.201-206, 210)

7. Wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi w szkołach, przedszkolach i placówkach oświatowych oraz w Gminie w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wyniosły:

- 1 757,94 tys. zł w 2017 r., z czego w przypadku pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych wynosiły one 256,13 tys. zł, w przypadku pracowników obsługi zatrudnionych wynosiły 1.501,81 tys. zł,
- 2 250,27 tys. zł w 2018 r., z czego administracja w placówkach oświatowych – 356,34 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 1 719,32 tys. zł, administracja w Urzędzie Gminy – 174,61 tys. zł,
- 2 766,99 tys. zł w 2019 r., administracja w placówkach oświatowych – 454,30 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 2 089,58 tys. zł, administracja w Urzędzie Gminy – 223,11 tys. zł,
- 3 195,03 tys. zł w 2020 r., administracja w placówkach oświatowych – 533,66 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 2 423,24 tys. zł, administracja w Urzędzie Gminy – 238,13 tys. zł,
- 2 602,97 tys. zł według stanu na dzień 30 września 2021 r., administracja w placówkach oświatowych – 389,80 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 2 017,38 tys. zł, administracja w Urzędzie Gminy – 195,79 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wyniosły w:

- 2017 r. w przypadku pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych – 35,38 tys. zł, w przypadku pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych – 35,55 tys. zł,
- 2018 r. – administracja w placówkach oświatowych – 40,87 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 36,08 tys. zł, administracja w Urzędzie Gminy – 54,57 tys. zł,
- 2019 r. – administracja w placówkach oświatowych – 50,14 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 42,68 tys. zł, administracja w Urzędzie Gminy – 57,21 tys. zł,
- 2020 r. – administracja w placówkach oświatowych – 53,37 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 48,51 tys. zł, administracja w Urzędzie Gminy – 61,06 tys. zł,
- 2021 r. (30 września) – administracja w placówkach oświatowych – 43,31 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 41,38 tys. zł, administracja w Urzędzie Gminy – 50,20 tys. zł.

(akta kontroli str.211-217)

8. Gmina wspierała edukację uczniów szczególnie uzdolnionych. Przyznała szkołom w ich budżetach kwotę 173,95 tys. zł na stypendia za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe, z czego 30 tys. zł w 2017 r., 36 tys. zł w 2018 r., 36 tys. zł w 2019 r., 36 tys. zł w 2020 r. oraz 36,1 tys. zł w 2021 r. Poniesione w tych latach wydatki w tym zakresie wyniosły: 29,96 tys. zł w 2017 r., 36 tys. zł w 2018 r.,

36 tys. zł w 2019 r., 35,99 tys. zł w 2020 r. oraz 36 tys. zł według stanu na dzień 30 września 2021 r.

W badanym okresie nie podejmowano uchwał w sprawie zasad przyznawania oraz rozdysponowania środków na stypendia. W wyjaśnieniach Wójt podał, że stypendia przyznawane były w oparciu o regulaminy ich przyznawania ustalone przez dyrektorów szkół, dla których organem prowadzącym była Gmina.

W analizowanym okresie Gmina nie przeprowadzała kontroli wydatkowania środków przeznaczonych na stypendia. W wyjaśnieniach dotyczących przyczyn ich nieprzeprowadzania Wójt podał, że Gmina przy sporządzaniu kwartalnych sprawozdań Rb 28S, bieżącą analizą obejmowała również wykonanie planu w zakresie kwot przeznaczonych na stypendia.

(akta kontroli str.121, 201-206)

9. Wydatki na oświatę wzrosły z 12 070,75 tys. zł w 2017 r. do 14 947,02 tys. zł w 2020 r.³⁷, tj. o 19,2%. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wydatki na oświatę w przeliczeniu na jednego ucznia wynosiły:

- 12,16 tys. zł w 2017 r., przy średniej liczbie uczniów w roku kalendarzowym równej 993³⁸,
- 12,96 tys. zł w 2018 r., odpowiednio przy średniej – 1 024,
- 13,51 tys. zł w 2019 r. – 1 037,
- 14,9 tys. zł w 2020 r. – 1 003,
- 11,47 tys. zł według stanu na dzień 30 września 2021 r. – 1030 uczniów.

W tym wydatki na jednego ucznia w:

- Szkołach podstawowych wyniosły:
 - 12,79 tys. zł w 2017 r., przy średniej liczbie uczniów w roku kalendarzowym równej 772,
 - 12,72 tys. zł w 2018 r., odpowiednio – 893,
 - 13,17 tys. zł w 2019 r. – 1 002,
 - 14,90 tys. zł w 2020 r. – 1 003,
 - 11,47 tys. zł 2021 r. (30 września) – 1 030.
- Gimnazjach wyniosły:
 - 9,95 tys. zł w 2017 r., przy średniej liczbie uczniów w roku kalendarzowym równej 221,
 - 14,64 tys. zł w 2018 r., odpowiednio – 131,
 - 23,45 tys. zł w 2019 r. – 35.

(akta kontroli str.218-219)

10. Z porównania danych wykazanych w rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S za lata 2017, 2018, 2019, 2020 oraz na 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Gminy (organu) wynika, że dane te były tożsame.

(akta kontroli str.220-224)

11. W wyjaśnieniach dotyczących zaciągania zobowiązań finansowych (kredytów, emisji obligacji) na pokrycie wydatków na oświatę, Wójt podał, że w 2018 r. finansowanie części inwestycji dotyczącej rozbudowy Szkoły w Dywitach pochodziło w kwocie 2 250 tys. zł z obligacji. Wykup ostatniej serii obligacji nastąpi 25 listopada 2026 r. Wskazał, że w 2019 r. zrealizowano zadanie oświatowe związane z dowożeniem uczniów do szkół, które sfinansowano środkami pochodzącymi

³⁷ Według stanu na 30 września 2021 r. wynosiły one 45 462 tys. zł.

³⁸ Wynik łącznych wydatków na oświatę do łącznej średniej liczby uczniów.

z kredytu w kwocie 200 tys. zł z Banku Gospodarstwa Krajowego. Spłata ostatniej raty nastąpi 30 grudnia 2026 r.

Wyjaśnił, że w 2020 r. realizowano inwestycję Kompleksowa termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej w Bukwałdzie oraz Szkoły Podstawowej w Spręcowie która w części sfinansowana została środkami pochodzącymi z kredytu (Warszawski Bank Spółdzielczy), w kwocie 80 tys. zł. Spłata ostatniej raty nastąpi 30 grudnia 2027 r.

(akta kontroli str.201-205)

12. Tryb udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Dywity oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystania, został wprowadzony uchwałami Rady Gminy Dywity z 2016 r.³⁹ i 2018 r.⁴⁰. W badanym okresie Gmina udzielała dotacji wszystkim uprawnionym podmiotom⁴¹.

Wysokość przekazanych dotacji kształtowała się następująco:

- w 2017 r. jedna szkoła podstawowa i dwa przedszkola na łączną kwotę 1 830,55 tys. zł,
- w 2018 r. jedna szkoła i dwa przedszkola – 2 061,62 tys. zł,
- w 2019 r. jedna szkoła i dwa przedszkola – 2 263,22 tys. zł,
- w 2020 r. jedna szkoła i trzy przedszkola – 2 648,42 tys. zł,
- w 2021 r. (30 września) jedna szkoła i trzy przedszkola – 2 402,61 tys. zł.

Szczegółową analizą, w zakresie prawidłowości obliczania kwoty dotacji i udzielania jej zgodnie z uchwałą organu stanowiącego, objęto pięć dotacji⁴² w łącznej kwocie: 2 654,78 tys. zł.

- Z analizy prawidłowości obliczania i udzielania dotacji wynika m.in., że:
 - Dotacje udzielono prawidłowo, tj. zgodnie z ww. uchwałami Rady Gminy (wnioski o udzielenie dotacji zawierały wszystkie wymagane elementy, kwoty dotacji zostały obliczone prawidłowo, a dotacji udzielono podmiotom uprawnionym do ich otrzymania).
 - Wg §2 ust. 1 uchwały Rady Gminy z 2016 r. i wg §3 ust. 1 uchwały Rady Gminy z 2018 r., wniosek o dotację należało złożyć w Urzędzie Gminy do 30 września.
 - W jednym przypadku – Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Słupach – wniosek o udzielenie dotacji został złożony 11 października 2017 r., tj. 11 dni

³⁹Uchwała Rady Gminy Dywity Nr XX/137/16 z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Dywity niepublicznym szkołom, przedszkolom i innym formom wychowania przedszkolnego prowadzonym na terenie Gminy Dywity przez inne niż Gmina Dywity osoby prawne i osoby fizyczne oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania.

⁴⁰Uchwała Rady Gminy Dywity Nr XXXVIII/315/18 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Dywity niepublicznym szkołom, przedszkolom i innym formom wychowania przedszkolnego prowadzonym na terenie Gminy Dywity przez inne niż Gmina Dywity osoby prawne i osoby fizyczne oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania.

⁴¹ Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Słupach dalej: Niepubliczna Szkoła Podstawowa, Niepubliczne Przedszkole „Mali odkrywcy” w Różnowie (zabezpieczało wychowanie przedszkole w ramach zadań własnych gminy – 100% dotacji), Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Akademia Malucha” w Spręcowie, Niepubliczne Przedszkole „Akademia Malucha” w Dywitach, dalej: Niepubliczne Przedszkole.

⁴² Dwie dotacje Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Słupach za 2018 r. (700,41 tys. zł) i 2019 r. (848,24 tys. zł) oraz dwie dotacje Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Akademia Malucha” w Spręcowie za 2019 r. (476,72 tys. zł) i 2020 r. (586,28 tys. zł) oraz jedna dotacja Niepubliczne Przedszkole „Akademia Malucha” w Dywitach za 2020 r. (42,92 tys. zł).

po terminie⁴³ przez dyrektora tej szkoły. W pozostałych czterech analizowanych przypadkach wnioski o udzielenie dotacji były złożone terminowo.

W wyjaśnieniach Wójt podał, że Uchwały Rady Gminy z 2016 r. i 2018 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji nie przewidywały nieprzyjęcia wniosków o dotacje złożonych po terminie oraz nie przewidywały sankcji za złożenie takich wniosków po terminie. Wskazał, że Kierownik Referatu Edukacji Kultury i Zdrowia Urzędu Gminy w Dywitach poinformował go, że przed upływem terminu do złożenia wniosku o ww. dotacje każdy z dyrektorów niepublicznych szkół i przedszkoli był informowany telefonicznie aby złożyć wniosek w terminie określonym w uchwale i we właściwej formie.

- Z analizy prawidłowości rozliczania pięciu ww. dotacji wynika m.in., że:
 - Do 5 dnia każdego miesiąca organy prowadzące przedkładały informacje o liczbie uczniów i wychowanków, co pozwalało Gminie na bieżący nadzór nad liczbą uczniów i wysokością dotacji.
 - Gmina dokonywała kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania tych dotacji poprzez bieżącą analizę składanych miesięcznych informacji.
 - Przeprowadzono również dwie kontrole Szkoły Podstawowej w Słupach oraz w Przedszkolu w Różnowie. W trakcie kontroli w Szkole Podstawowej w Słupach stwierdzono, nieprawidłowe wydatkowanie środków. W trakcie kontroli w Przedszkolu w Różnowie stwierdzono m.in. wydatkowanie środków niezgodnie z przeznaczeniem oraz nienależne pobranie środków na dzieci, które nie ukończyły 2,5 roku. W wyniku ustaleń z przeprowadzonych ww. kontroli zobowiązano Szkołę Podstawową Słupach jak i Przedszkole w Różnowie do zwrotu dotacji w kwotach odpowiednio 5,74 tys. zł oraz 7,99 tys. zł. Kwoty zostały uiszczone na konto Gminy.
 - Wg §5 ust. 2 uchwały Rady Gminy z 2016 r., rozliczenie z dotacji należało złożyć w Urzędzie Gminy do 20 stycznia, a wg § 6 ust. 2 uchwały Rady Gminy z 2018 r. – do 15 stycznia następnego roku.
 - Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Akademia Malucha” w Spręcowie złożyło nieterminowo rozliczenie z dotacji za 2019 r., ponieważ złożyło je 20 stycznia 2020 r., tj. 5 dni po terminie.
 - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Słupach złożyła nieterminowo rozliczenie z dotacji za 2018 r. – 7 lutego 2019 r., tj. 18 dni po terminie, a za 2019 r. w 31 stycznia 2020 r., tj. 16 dni po terminie⁴⁴.
 - W pozostałych przypadkach dotacje zostały rozliczone terminowo.

W wyjaśnieniu Wójt podał, że uchwała Rady Gminy z 2016 r. i 2018 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji nie przewiduje niedokonania rozliczenia dotacji w sytuacji, gdy zostało ono złożone po terminie oraz nie przewiduje sankcji za złożenie rozliczenia dotacji po terminie. Wyjaśnił ponadto, że Kierownik Referatu Edukacji Kultury i Zdrowia Urzędu Gminy w Dywitach poinformował go, iż przed upływem terminu do złożenia rozliczenia z ww. dotacji każdy z dyrektorów niepublicznych szkół i przedszkoli był informowany telefonicznie aby złożyć rozliczenie w terminie i we właściwej formie.

(akta kontroli str.162-165, 225-398)

⁴³ Ponadto szczegółową analizą objęto terminowość składania pozostałych czterech wniosków o dotację, składanych przez Niepubliczną Szkołę Podstawową w Słupach z lat 2018–2021. W wyniku analizy ustalono, że jeden wniosek złożono w dniu 7 października 2021 r., tj. 7 dni po terminie. Pozostałe trzy wnioski złożone były terminowo (do 30 września).

⁴⁴ Ponadto szczegółową analizą objęto terminowość rozliczania dwóch dotacji przez Niepubliczną Szkołę Podstawową w Słupach za 2017 r. i 2020 r. W wyniku analizy ustalono, że rozliczenie za 2017 r. (na kwotę 745,63 tys. zł.) złożone zostało w dniu 26 stycznia 2018 r., tj. 6 dni po terminie. Rozliczenie za 2020 r. wniesione było terminowo (do 15 stycznia).

13.1. W wyjaśnieniach dotyczących potrzeb inwestycyjnych, Wójt podał, że Gmina Dywity jest gminą rozwijającą się, gdzie z roku na rok przybywa mieszkańców i koniecznym jest stworzenie nowych miejsc w przedszkolach, a także szkołach podstawowych na terenie gminy. Potrzeby inwestycyjne to budowa szkoły i przedszkola.

(akta kontroli str.201-205)

13.2. W wyjaśnieniach w zakresie prowadzenia przez Gminę inwestycji oświatowych oraz źródeł ich finansowania, Wójt wskazał, że Gmina prowadziła jednoroczne i wieloletnie inwestycje oświatowe. Największymi kwotowo⁴⁵ były m.in.:

- Rozbudowa Szkoły w Dywitach – w latach 2017-2018 wydatkowano ogółem kwotę 7 969,8 tys. zł, z czego 5 435 tys. zł w 2017 r. wydatkowano ze środków własnych. Natomiast w 2018 r. wydatkowano kwotę 2 534,8 tys. zł, z czego 284,8 tys. zł ze środków własnych, a 2 250 tys. zł pochodziło z obligacji.
- Rozbudowa sali gimnastycznej w Szkole w Dywitach na którą w 2018 r. przeznaczono kwotę 1 543,5 tys. zł. Środki w kwocie 714,5 tys. zł pochodziły ze środków własnych, natomiast 829 tys. zł ze środków unijnych.
- Dowożenie uczniów do szkół – zakup inwestycyjny zrealizowany w 2019 r. Środki w kwocie 200 tys. zł, pochodzące w całości z kredytu, przeznaczono na zakup autobusu szkolnego.
- Kompleksowa termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej w Bukwałdzie oraz Szkoły Podstawowej w Spręcowie – inwestycja na kwotę 743,3 tys. zł realizowana w latach 2020 – 2021, na którą w 2020 r. wydatkowano kwotę 100,9 tys. zł z czego kwota 80 tys. zł pochodziła z kredytu, natomiast 20,9 tys. zł stanowiły środki własne. W 2021 r. (30 września) na inwestycję przeznaczono kwotę 642,4 tys. zł, z czego 449,7 tys. zł pochodziło ze środków unijnych, natomiast kwota 192,7 tys. zł ze środków własnych.
- Modernizacja Przedszkola Samorządowego nr 1 w Dywitach. Inwestycję zrealizowano w 2021 r. (przed 30 września) i sfinansowano ją środkami własnymi w kwocie 100 tys. zł.

(akta kontroli str.201-205)

13.3. W wyjaśnieniach dotyczących efektów rzeczowych zrealizowanych inwestycji na zadania oświatowe Wójt wskazał, że największymi kwotowo⁴⁶ były m.in.:

- rozbudowa Zespołu Szkół w Dywitach o przedszkole i szkołę oraz zbudowanie obserwatorium astronomicznego w Zespole Szkół w Dywitach,
- rozbudowa sali gimnastycznej wraz z niezbędną infrastrukturą oraz zapleczem sanitarno-szatniowym w szkole w Dywitach,
- zakup autobusu szkolnego,
- modernizacja Przedszkola Samorządowego nr 1 w Dywitach.

(akta kontroli str.201-205)

14. Wójt podał, że Gmina nie poniosła wydatków w związku z likwidacją gimnazjów. Natomiast majątek po likwidacji gimnazjów w pełni przejęły szkoły podstawowe, w których funkcjonowały oddziały gimnazjum.

(akta kontroli str.201-205)

⁴⁵ Równe i pow. 100 tys. zł.

⁴⁶ Równe i pow. 100 tys. zł.

15. W wyjaśnieniach dotyczących ponoszenia przez Gminę nieprzewidzianych wydatków w zakresie zadań oświatowych w związku z pandemią COVID-19, Wójt wskazał, że Gmina ze środków własnych poniosła wydatki w wysokości 60,2 tys. zł, na dostosowanie szkół do nauki zdalnej i hybrydowej.

(akta kontroli str.201-205)

16. W wyjaśnieniach w zakresie zmniejszenia niektórych kategorii wydatków na zadania oświatowe w związku z pandemią COVID-19, Wójt wyjaśnił, że ograniczenie funkcjonowania szkół i placówek oświatowych, w tym przedszkoli i stołówek szkolnych przyczyniło się do oszczędności w zakresie korzystania z energii elektrycznej, ciepłej, zużycia wody i gazu. Zmniejszenie tych wydatków było jednak trudne do oszacowania, a ewentualne oszczędności w dużym zakresie zostały zniwelowane przez wzrost cen.

(akta kontroli str.201-205)

17. W wyjaśnieniach odnośnie nierealizowania zadań oświatowych, uwagi na brak środków finansowych (zarówno własnych jak i pochodzących z budżetu państwa lub innych źródeł), Wójt wskazał, że nie występowały takie przypadki.

(akta kontroli str.201-205)

18. Gmina zapewniła w pełnym zakresie obsługę finansowo–księgową szkół i przedszkoli, dla których była organem prowadzącym. Obsługę merytoryczną zapewniał zaś Referat Edukacji, Kultury, Zdrowia Urzędu Gminy, który m.in. weryfikował i potwierdzał dane wprowadzane do SIO.

(akta kontroli str.201-205)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Finansowanie zadań oświatowych odbyło się m.in. z pełnym wykorzystaniem części oświatowej subwencji ogólnej wraz z rezerwą. Środki finansowe otrzymane m.in. w formie dotacji celowych z budżetu państwa oraz pochodzące z innych źródeł zostały właściwie wykorzystane. Prawidłowo, tj. zgodnie z ustawą Karta Nauczyciela zaplanowano wydatki na doskonalenie i szkolenie nauczycieli. Sprawozdania budżetowe w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe zostały sporządzone zgodnie z ewidencją księgową. Edukacja uczniów szczególnie uzdolnionych była wspierana poprzez przyznanie im dodatkowej gratyfikacji.

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

Najwyższa Izba Kontroli w wyniku kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuję o podjęcie działań zmierzających do terminowego rozpoznawania skarg.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 9 grudnia 2021 r.

Kontroler
Leszek Żywucki
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Dyrektor Delegatury
w Olsztynie
z up.
Barbara Zajdel
wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis